

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Meddelelser

om

Skolen på H. C. Ørsteds Vej 67

(1886—1887)

ved

Hans Gregersen,
Skolens Forstander.

København.

Chr. Müllers Bogtrykkeri (M. Müller).

1887.

Siden jeg i Slutningen af 1885 udsendte mine Skolemeddelelser, er der efter forudgået Undersøgelse af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og Realskolerne og på min Begæring derom i Følge ministeriel Skrivelse af 6te April tilstået Skolen Ret til at afholde den almindelige Forberedelsesexamen, og ved Skrivelse af 21de samme Måned tilstodes der Skolen en Understøttelse af 800 Kr. til Supplering af de Læremidler, som Ministeriet kræver, at de Skoler skulle være i Besiddelse af, som det tilstår Dimissionsretten. Som Følge heraf afholdt Skolen første Gang Examen i Fjor Sommer med det Udfald, som længere frem vil ses. Det var først efter længere Overvejelse, jeg gjorde dette Skridt, idet jeg stadig nærede Frygt for, at en sådan Examens Afholdelse og navnlig Forberedelsen til den vilde skade Skolens jævne rolige Gang. — Da imidlertid denne Examen var bleven Betingelse for Adgangen til videre Udvikling på mange Punkter, og desuden tilbød dem, der havde taget den, så mange praktiske Fordele, og endvidere var indrettet således, at den kunde give Drengene i 16-Års Alderen en god og sund Underbygning for videre Udvikling, og det som Følge heraf stod for mig som en Nødvendighed for Skolens Væxt og Trivsel at afslutte Undervisningen med en sådan Examen for dem, der måtte ønske det, så bestemte jeg mig også til at gjøre det. At jeg vilde foretrække, at Eleverne tog Examen ved Skolen fremfor at blive prøvet af andre Lærere, er let forklarligt. Det tilfældige ved en Examen spiller stor Rolle nok i Forvejen til, at man skulde kunne ønske at komme den retfærdige Bedømmelse saa nær, som Samvittighedsfuldhed i Forbindelse med et dybere Kendskab til Elevens Standpunkt frembyder de bedste Betingelser for.

Det er nu vor stadige Bestræbelse så vidt muligt at holde det examensmæssige ude af den daglige Undervisning, for at den ikke skal synke ned til en Dressur, men kan vedblive at være en Meddelelse til åndelig Udvikling og praktisk Dygtighed. Dette er en så naturlig Ting, at enhver, der har lidt Forstand på, hvad Skolen bør udrette, vil give mig Ret heri; men at ikke desto mindre den ovenfor påpegede Fare er til Stede, vil vist også enhver Skolemand indrømme, der har prøvet på at arbejde i en Skolegerning, hvor de fleste af Eleverne gerne skulle afslutte med en Examen.

Samtidig med denne Udvikling af Skolen har jeg også søgt som Modvægt mod den overvejende theoretiske Undervisning, vor Tids Skoler give, at fremme den sunde legemlige Udvikling, dels ved at give Gymnastikundervisningen bedre ydre Betingelser, navnlig et større Timetal, og et mere rationelt Indhold, idet jeg har indført Lings System, og dels ved at udvide den Undervisning i Håndgerning, der har været nøje knyttet til Skolen lige siden dens Fremkomst, ved at indføre en mere planmæssig og pædagogisk Undervisning på dette Område, som, skønt lånt fra Sverige, dog har fået en med vore Forhold mere passende Form.

I henved tyve År har jeg haft den almindelige militære Skolegymnastik; og da Gymnastik altid har stået for mig som det ypperste Middel til at modvirke de skadelige Følger af det stillesiddende Skoleliv, har jeg stadig bestræbt mig for at hæve dette Fag op i Højde med de andre Skolefag, både med Hensyn til Lærervalget og Lokaliteterne. Men til Trods herfor har det aldrig ret kunnet lykkes mig at få det Udbytte ud af det, som jeg syntes måtte kunne opnås, og som kunde stå i Forhold til, hvad dygtige Lærere kunde opnå i andre Fag; og det var mangen Gang ved at bringe mig til Fortvivlelse, når jeg sammenlignede det vundne Udbytte med, hvad jeg altid havde tænkt mig, der måtte kunne komme ud af Undervisning i Legemsøvelser. Så rejstes for nogle År siden Spørgsmålet om Lings Gymnastik. Jeg hørte derom og læste derom og så den udøve både hjemme og derovre, af voxne og af Børn; og det slog mig, at her var vore Naboer ganske vist forud for os, og at her måske var en Frelse at finde for Undervisningen i Legemsøvelser. Jeg sluttede Aftale med én af de 12 danske Lærere, som i Efteraaret 1885 uddannedes

i Lund af Kapt. Norlander, Lærer i Gymnastik ved Universitetet der, som også var mig behjælpelig med min Gymnastiksals Udstyrelse med Apparater. Jeg mente, at her var godt Håb om at vinde, og jeg syntes, der ikke var stort at tabe ved Systemskiftet. Nu have vi, som sagt, siden Efteråret 1885 gjort Gymnastik her ved Skolen under disse forandrede Forhold; jeg har selv omtrent daglig gymnastiseret for så godt som muligt at kunne danne mig en begrundet Mening om denne Gymnastiks Fortrin for den almindelig brugte; og hvad der ellers fra forskellige Sider måske kan siges imod den, så står det klart for mig, at den ubetinget er at foretrække som Skolegymnastik, hvor det jo ikke gælder om at uddanne Tiende- eller Tyvendedelen af Eleverne til fuldennte Gymnastikere, men hvor det kan kræves, at der arbejdes på at give alle Elevers Legemer den bedst mulige Udvikling. Nu er det mit Håb, at Avtoriteterne som hidtil ville være så frisindede at lade de to Systemer arbejde uforstyrret ved Siden ad hinanden, og så er jeg viss på, at Lings smukke rationelle System nok skal sejre.

Efter Sommerferien i Fjor afløste jeg den tidligere Håndgerning her ved Skolen, som desuden til sidst kun søgtes af få Elever, med Undervisning i »Sløjd«, som jeg håbede skulde kunne vinde den Tilslutning, den anden havde manglet; og efterat Undervisningen nu har været i Gang et Års Tid, kan jeg ikke andet end udtale min fuldkomne Tilfredshed med de indvundne Resultater. Det har vist sig, at Eleverne gennemgående have sløjdet med stor Lyst, så at de, når de f. Ex. have måttet forsømme en Time, have bedt om at måtte få Lov til at sløjde med et andet Hold udenfor Tur. De fire øverste Klasser have deltaget i Sløjden, således at den for 3die og 4de Klases Vedkommende har været tvungen og indlemmet i Skoletiden og Betalingen, medens den for 5te og 6te Klases Vedkommende har været fri og er bleven betalt med 50 Øre mdl.; dog have alle Elever af 5te Kl. deltaget i den, og af 6te er der kun 3 Elever, som af forskellige Grunde ikke have gjort det. Jeg håber ad Åre at kunne også for disse to Klases Vedkommende indføre den som almindeligt Skolefag, altså uden at der erlægges særskilt Betaling; Skolen leverer alt Værktøj på Kniven nær. Vanskelighederne ved at indføre Sløjden som almindeligt Undervisningsfag ligger ikke alene deri, at den forøger Skolens Udgifter, men

snarere i, at den lægger Beslag på Tiden; og skønt jeg er viss på, at den vil tilføre det almindelige Skolearbejde friske Kræfter i Stedet for at berøve det sådanne, så tager den dog Tid, og Skoletiden bør ikke forlænges mere end højst nødvendigt; og to Timer, som Undervisningen hidtil har måttet nøjes med, er det mindst mulige, snarere for lidt for ethvertsomhelst Lærefag. Hertil kommer, at Gymnastikundervisningen har fået sit Timetal udvidet til en fuld halv Time daglig for hver Elev; dette Fag er nemlig for Børn, der ikke tumle sig meget i fri Luft, som jo desværre københavnske Børn for en stor Del ere afskårne fra, af en så overordentlig stor Betydning, at det egentlig skulde have en hel Skoletime daglig. Imidlertid er det at håbe, at vor Tid mere og mere vil komme til Indsigt i, at Børnenes legemlige Udvikling, også under Skolearbejdet, er bleven forsømt, og at det vil blive en Nødvendighed at skyde den overvejende theoretiske Undervisning noget tilbage for at få mere Tid og Plads til den legemlige. Måske der også med det for Øje at vinde Tid med Held kunde gøres Forsøg med Halvtimesundervisning, som nok skal være forsøgt i engelske og amerikanske Skoler. Her ved Skolen har vi prøvet det i nogle yngre Klasser i Engelsk, Skøn-skrivning og Retskrivning, og som det synes med godt Udbytte navnlig for de to første Fags-Vedkommende. Grunden til, at vi kom til at anstille Forsøget var, at vi ønskede at skaffe Eleverne Gymnastik hver Dag, og da vi ikke kunde ofre en hel Time, nøjedes vi med den halve, og anvendte altså de andre halve Timer til ovennævnte tre Fag, der således også fik 6 halve i Stedet for 3 hele Skoletimer ugentlig.

At jeg har kunnet ævne at få både Undervisning i svensk Gymnastik og Sløjd i Gang her ved Skolen omtrent i samme Skoleår, skylder jeg så vel Venner ad Skolen som »Dansk Sløjdforening« min Tak for; det vilde ellers have været Skolen umuligt at bære de Byrder, det har pålagt den.

Skoleefterretninger.

Afgangsprøven 1886.

Den skriftlige Del af Skolens Afgangsprøve — Almindelig Forberedelsesexamen — afholdtes den 16de, 17de og 18de Juni, dens mundtlige Del sluttedes den 10de Juli.

Til Censorer vare beskikkede Hr. Kapt. *L. Knudsen* (Mathematik og Regning), Hr. cand. mag. *S. Müller* (Dansk), Hr. cand. mag. *A. Boysen* (Engelsk), Hr. cand. mag. *Petersen* (Tysk) og Hr. cand. mag. *V. A. Poulsen* (Naturhistorie).

Desuden viste følgende Mænd udenfor Skolens Lærere Skolen den Ære at deltage i Bedømmelsen: Hr. cand. mag. *Prytz* (Fysik) og Hr. cand. mag. *G. Hornemann* (Historie og Geografi).

Af Skolens ældste Klasse indstillede sig følgende 6 Elever, der bestode Prøven, som omstående Liste viser:

Nikolaj Oswald Bojesen, Søn af Kopist i Kultusministeriet *B.*, optaget i Skolen 1879.

Fredrik Gregersen, Søn af Skolebestyrer *G.*, opt. 1875.

Niels Peter Hårlev, Søn af Tømrermester *S. Nielsen-H.*, opt. 1877.

Peder Axel Pedersen, Søn af Vaskeriejer *P.*, opt. 1880.

Karl Edv. Rathsach, Søn af afdøde Manufakturhandler *R.*, opt. 1881.

Ejnar Stribolt, Søn af Toldkontrollør *S.*, opt. 1876.

De øvrige Elever havde på en enkelt nær deltaget i Undervisningen indtil April, da de forlod Skolen for at gå over til Uddannelse i praktiske Stillinger.

Udfaldet af Examen.

Elevernes Navne:	Moders- målet		Engelsk, skriftlig og mundtl.	Tysk	Historie	Geografi	Regning	Arithmetik	Geometri	Naturhistorie	Naturlære	Orden med de skriftlige Arbejder.	Points
	skriftlig	mundtlig											
Nikolaj Bojesen . .	mg +	mg	mg ÷	g ÷	mg	mg +	ug	tg	g ÷	mg +	g	mg +	91 ² / ₃
Fredrik Gregersen .	ug ÷	mg +	mg +	mg +	ug	ug ÷	ug	g +	mg ÷	ug ÷	ug	ug	111 ¹ / ₃
Niels Peter Hårlev	g +	mg	mg ÷	g	ug ÷	mg +	ug	g +	g +	ug ÷	ug ÷	ug ÷	100 ¹ / ₃
Peder Axel Pedersen	mg +	mg	mg	mg +	mg +	ug ÷	ug	mg	mg	ug ÷	ug	ug	110 ² / ₃
Karl Edv. Rathsach	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg	mg ÷	ug ÷	g	g ÷	g +	g +	mg	91 ² / ₃
Ejnar Stribolt . . .	mg +	ug ÷	mg	mg	ug	g +	ug ÷	g ÷	tg +	ug ÷	mg ÷	ug	100 ¹ / ₃

Den ugentlige Timefordeling har været følgende:

	K l a s s e						Sum	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Religion	2	2	2	2	2	2	12	
Modersmålet {	mundtl. {	6	6	6	3	3	3	27
		skriftl. {	3	3	3	3	2	1
Fædrelandets Historie	2		2	2	2	2	1	11
Sagafortælling				1	1	1	3	
Verdens Historie				2	2	2	6	
Geografi	1	1	2	2	2	2	10	
Naturhistorie	1	1	2	2	2	2	10	
Naturlære					1	2	3	
Arithmetik					2	3	5	
Geometri					2	2	4	
Regning	3	3	3	3	3	2	17	
Engelsk		1	3	3	3	2	12	
Tysk					2	2	4	
Skønskrivning	3	3	3	2	1		12	
Tegning			1	2	2	1	6	
(Gymnastik*)	3	3	3	3	3	3	18	
Sløjd			2	2	(2)	(2)	8	
	24	25	32	32	37	33	183	

*, Det bemærkes, at Timerne i Sløjd ere fri i 5te og 6te Kl., at Gymnastik-undervisningen meddeles i 6 halve Timer, og at der imellem hver to Timer med Undtagelse af de to første på Dagen, da det sidstnævnte Fag slutter, hengår 12 $\frac{1}{2}$ Minut mellem, at der ringes ud af Klassen og op fra Legpladsen.

Skolens Lærere:

Hr. *R. Boesen*, exam. Lærer (siden 1878). Skrivning og Tegning genn. Skolens 4 ældste Kl., Dansk og Fædrelandsh. i 4de Kl., Regning i 2den, Retskrivn. 4de, 5te og 6te Kl.

» *Hjalmar Jensen*, stud. mag. (siden Avg. 1885). Naturhistorie og Geografi i 4de og 5te Kl.

Frk. *Sophie Jensen*, exam. Lærerinde (siden Novbr. 1884). Dansk i 2den og 3die Kl., Bibelhistorie i 1ste og 2den Kl., Historie i 3die Kl.

Hr. *Jens Kjær*, exam. Lærer, cand. phil. (siden Maj 1879). Geografi og Zoologi i 6te Kl.

» *K. A. Knudsen*, cand. phil. (siden Novbr. 1885). Gymnastik.

Frk. *Dore Knudsen*, (siden Maj 1886). Naturhistorie i 1ste og 2den Kl., Historie i 1ste Kl.

Hr. *S. K. Kristensen*, cand. mag. (siden Aug. 1885). Fysik i 6te Kl.

» *Jonathan Lange*, stud. mag. (siden Aug. 1885). Naturhistorie og Geografi i 3die Kl. og Botanik i 6te Kl.

» *H. P. Olsen*, stud. theol. (siden Sept. 1886). Sløjd i 3die, 4de, 5te og 6te Kl.

» *V. Petersen*, exam. Lærer (siden Aug. 1885). Regning i 3die, 4de, 5te og 6te Kl.

» *C. Sarauw*, stud. mag. (siden April 1885). Tysk i 5te og 6te Kl. og Engelsk i 3die Kl.

» *E. Valentiner*, cand. mag. (siden Avg. 1885). Matematik i 5te og 6te Kl. og Fysik i 5te Kl.

Fru *Elisabeth Gregersen*, Læsning og Skrivning i yngste Kl.

Bestyreren, Verdens Historie og Sagafortælling i 4de, 5te og 6te Kl., Fædrelandshistorie i 5te og 6te Kl., Religion i 3die, 4de, 5te og 6te Kl., og Engelsk i 4de, 5te og 6te Kl.

Eleverne:

Skolen har 97 Elever, fordelte i 6 Klasser:

1ste Klasse har 13.

2den » » 14.

3die » » 16.

4de » » 25.

5te » » 17.

6te » » 12.

Udsigt over, hvorledes der er arbejdet, og hvad der er lært i Skoleåret 1886—87.

1ste Klasse.

I denne Klasse optages Børn, der enten ere uforberedte, eller kun have modtaget den aller første Lærdom i Hjemmet. De lære at læse og at gengive små lette Historier, og som Læseøvelse bruges *J. Hejns* Billed-A-B-C og Læsebog for Begyndere, og derefter fortsættes med *Holm* og *Ipsens* »Læsning for mindre Børn«. Nogle lette Vers læres dels ved at fremsiges, dels ved at de synges. Der staves med Børnene, men først og fremmest tales der med dem om det, Læsningen giver naturlig Anledning til. Små lette Børnesange synges daglig. Hver Dag øves de i at skrive på deres Tavle eller i Bog, og senere skrive de daglig et Stykke af på Tavle efter Læsebogen eller også i den sidste Tid, de ere i Klassen, lette Diktatstile. — Regning er dels Talskrivning, dels Øvelser i de fire Regningsarter i Talkredsen under 100, dels lette Tavle-regningsopgaver uden for denne. *Chr. Hansens* Tavleregningsopgaver I bruges i denne og den følgende Klasse.

Af Bibelhistorie er fortalt Patriarkernes Historie samt hvad der kan knyttes til de store kristelige Højtider, og små bibelske Vers ere sungne.

Fædrelandets Sagnhistorie er bleven fortalt. Landkærtet er bleven gennemgået, så Børnene lære at kende de forskellige Landsdele og Byerne der, Øerne og de omgivende Vande. Der er fortalt dem om de største og mest kendte Dyreformer indenfor Pattedyrenes Klasse. Undervisningen støttes ved Billeder og Naturgenstande fra Skolens Samlinger.

2den Klasse.

Ved Undervisningen i Modersmålet bruges *Holm* og *Ipsen*: »Dansk Læsebog for Skolen og Hjemmet«. 1ste Del. Børnene

øves i at læse flydende, forstandig og rent og med den naturlige Betonning, som Børn ofte i de første År, de lære at læse Fortællinger i Sammenhæng, ere i Besidelse af, men som senere er så vanskelig at fastholde, rimeligvis af den Grund, at de komme til at læse så meget, de ingen virkelig Interesse have for; desuden øves de stadig i at gengive med egne Ord, hvad de have læst. Samtidig læses der for dem Æventyr og lette Historier, ligeledes lære de lette Digte efter Læsebogen eller *Læsebogen* »Fortællende Digte for yngre Børn«. De have i denne Klasse lært at skelne Medlyd fra Selvlyd og at kende Navneordene i Sætningerne. 3 Timer i Ugen er anvendt til at lære dem Stavning, Afskrivning og at skrive lette Ting efter Diktat.

Regning fortsættes på samme Måde som i første Klasse og Hovedvægten er lagt på Behandlingen af lette Tal i Hovedet; tre Gange ugentlig have Børnene regnet hjemme nogle Småstykker, de have havt for, og indført dem i deres Hjemmeregningsbøger, som de vænnes til at behandle ordentlig.

Skrivning er dels øvet i forskrevne Bøger, dels i Bøger, hvori Lærerinden skriver dem for, efter at Trækene ere gåede igennem på Vægtavlen.

Bibelhistorien er fortalt indtil Udlændigheden i Babel.

Af Fædrelandets Historie ere Mytherne og Sagnene indtil den historiske Tid fortalte. Fædrelandets Natur og Dyreformer er fremstillet. Men alt sker ligeledes mundtlig her, og Børnene vænnes til at opfatte gennem Øret og bevare hvad de have hørt. Der forlanges ingen Lektier lært hjemme i disse fortællende eller beskrivende Fag, men der tales med dem om det fremstillede, og man søger at forvise sig om, at de følge Undervisningen med Interesse. Dog have de fleste af Eleverne *Brandts* Bibelsk Billedbog, hvori de gennemlæse Fortællingerne hjemme. De fleste have også Roms Skolekårt for dermed at støtte hvad de have hørt af Jordbeskrivelse. I denne Klasse har det ældste Hold fået den første Undervisning i Engelsk, idet der læres de første 30 Stkr. af *Listovs* Ledetråd 1ste Afdeling.

3die Klasse.

I denne Klasse er Undervisningen fortsat på en sådan Måde, at der helt igennem er stillet større Fordringer til Eleverne; der er ikke alene bleven stillet større For-

dringer til deres Opmærksomhed ved Undervisningen, men også til deres Flid i Hjemmet med at arbejde på, hvad Skolen ved den mundtlige Undervisning har meddelt og derved lagt til Rette for dem. — I Dansk have de ligesom i de første to Klasser hver Dag havt et Stykke i Lærebogen at gennemgå hjemme. De ere blevne øvede i med deres egne Ord at gengive, hvad de have læst; og der læses for dem Fortællinger og Skildringer i Sammenhæng, således er »Valdemar Sejer« og flere af *H. C. Andersens* Æventyr læst for dem. Der bliver overhovedet lagt stor Vægt på at give dem Lyst til at høre god Læsning og til selv at læse på egen Hånd. *Holm* og *Ipsens* samt *Lefolüs* førnævnte Bøger ere blevne brugte. Men desuden ejer Skolen forskellige andre Læsebøger og andre Bøger af underholdende Indhold i så stort et Antal Exemplarer, at i det mindste hver anden Elev har kunnet få ét, for at de stadig have kunnet have noget at læse, som ikke keder ved alt for ofte at være gennemlæst, og som tillige har kunnet give Øvelse i at læse uden Forberedelse. Af Sproglære er indøvet Navneord, Tillægsord, Kendeord og Udsagnsord med deres Bøjning i Tid, desuden have de lært at skelne forskellige Sætninger fra hinanden og finde Grundord og Omsagn.

Retskrivningen er fortsat med 3 Diktatstile om Ugen.

Regning. Resten af Bogen er gennemgået, desuden have de flinkere Elever lært at behandle de letteste Brøker. Der afleveres Hjemmearbejde 3 Gange ugentlig.

Skriveundervisningen er fortsat som i de to tidligere Klasser.

I denne Klasse begyndes med Tegning, *Petersen* og *Janniches* Hæfter benyttes.

Af Bibelhistorien er fortalt sidste Halvdel af det gamle Testamente. Børnene læse gerne hjemme i *Brandts* Bibelsk-Billedbog og have i Reglen hver Gang et Par lette Vers efter *Boisens* bibelske Sange og Salmer.

Af Fædrelandshistorie er fortalt til 1340. *Holms* Danmarkshistorie I er brugt til Hjemmelæsning; et vigtigt Led i Historieundervisningen er Sangen, som benyttes så ofte, det passer til Arbejdet.

Naturhistorie er gennemgået og lært i det Omfang, som findes i »Dyrerigets Naturhistorie«, udgiven ved *N. C. Rom*.

Jordbeskrivelse. Evropa er gennemgået med *Granzow*: Lille Geografi (Nr. 4) og *Roms* »Skolekårt, fuldstændig Udgave«, som Støtte.

Engelsk. *Listovs* Ledetråd, 1ste Afd. Stkr. 40—152 er repeteret og 2den Afd. Stkr. 1—91 lært med Forbigåelse af de danske Stkr.

4de Klasse.

Bibelhistorie. Fra Kongerne og det gamle Testamente ud er fortalt udførlig efter *Ludv. Chr. Müllers* Bibelske-Historie. De tilsvarende Sange i *Boisens* Sange og Salmer ere sungne og lærte.

Modersmålet. *Holm* og *Ipsens* Læsebog, 2den Del er læst igennem med Forberedelse. Desuden er læst på Skolen »Norske Folkelivsbilleder« af *Hartvig Lassen* og »Sverrig, Land og Folk« I udg. af »Udvalget for Folkeoplysnings Fremme«, hvilke Bøger Skolen ejer i så stort Antal Exemplarer, at hver Elev kan have sit. Der læses også lette Ting i Sammenhæng af vore store Forfattere. Grundbegreberne af Sproglæren fastslås dels mundtlig gennem Analysen dels efter *Bjjesens* »Dansk Sproglære«, således, at Eleverne ere sikre i at skelne alle Ordklasser, samt kunne opløse lettere Sætninger med nogenlunde Sikkerhed. Danske Vers ere lærte efter *Lefolii*: »Fortællende Digte for ældre Børn«.

Retskrivning. Der skrives tre Diktatstile af noget sværere Indhold; og det forudsættes, at Eleverne ved Udgangen af denne Klasse skrive frit for grovere Stavefejl.

Tegning og Skrivning er fortsat som før, og de flinkeste Elever øves tillige i den såkaldte gotiske Skrift, samt i Rundskrift efter *Benders* Hæfter.

Regning. Det meste af *Hansens* Regnebog 2den Del er regnet igennem af de flinkeste Elever. Der afleveres Opgaver 3 Gange om Ugen.

Fædrelandets Historie. Oldtidens og Middelalderens Historie fortælles udførlig. *Holms* Danmarkshistorie I bruges til at forberede sig efter.

Verdens Historie. Oldtidens Historie er fortalt igennem, navnlig er der dvælet udførlig ved Grækernes Oldtidshistorie. Det tilsvarende Afsnit af *Blochs* Verdens Historie I er lært.

Naturhistorie. De hvirvelløse Dyr er gennemgået efter Dyrerigets Naturh. ved *N. C. Rom*, og Patte-

dyrene efter *Berggrens* Dyrerigets Naturhistorie for de højere Klasser.

Geografi. Asien, Afrika, Amerika og Avstralien er gennemgået med *Granzows* Lille Geografi (Nr. 4) som Grundlag. Nordevropa samt Partier af den fysiske Geografi er gennemgået efter den større Bog (Nr. 2).

Engelsk. *Listovs* »Engelsk Læsebog« 1ste Del er læst og repeteret. *Routledge*: »British Read. Book« er læst uden Forberedelse.

Tysk. I dette År har der ikke været lært Tysk i denne Klasse, der er 2-årig, hvorimod det vil blive Tilfældet til næste Skoleår. *Kapers* »Tysk Læsebog« for Begyndere vil blive gennemgået og repeteret. Sammes Sproglære anvendes.

Med Hensyn til Sprogundervisningen i sin Helhed stiller Skolen sig således, at enkelte Elever kunne blive og og ere til enkelte Tider blevne helt fritagne for Undervisning heri. Tysk-Timerne ligger altid udenfor den egentlige Skoletid, det samme gælder Fransk-Timerne. Engelsk-Timerne kunne, når det udkræves, også lægges således, at Eleverne kunne forsømme dem uden at få Mellemtimer. Undervisningen i dette Sprog, som af fremmede Sprog altid har havt Overvægten her i Skolen, er meget sjelden bleven vraget, hvorimod det ofte har været Tilfældet med de to andre. Men Skolen har altid lagt Vægten på ikke at begynde Undervisningen i det andet fremmede Sprog, før der har været undervist mindst i 2—3 År i det første.

5te Klasse.

I Bibelhistorie er fortalt den største Del af det ny Testaments historiske Bøger, og Luthers lille Katekismus er gennemlæst og forklaret.

Modersmålet. *Flors* Håndbog er delvis gennemlæst, for de lettere Partiers Vedkommende, adskillige af Forfatterne, der her ere optagne, ere lærte udførligere. *Bojesens* »Dansk Sproglære« bruges. — Der skrives en Diktat- og en Genfortællingsstil om Ugen på Skolen.

Engelsk. *Listov*: »Engelsk Læsestykker II« er bleven repeteret, og af »The childr n of the new forest« ere de første 100 Sider læste kursorisk. Lettere Versioner ere skrevne, en hver Uge eller hver anden.

Tysk. *Kaper*: »Tysk Læsebog for Begyndere« er

repeteret Side 76—96, og »Læsebog for Melleml. « læst 1—100. Samme Forfatters Sproglære bruges.

Fædrelandets Historie. *Holm*: Danmarks Historie II er gennemgået og repeteret. En Time om Ugen fortælles der islandske Sagaer for de 3 øverste Klasser samlede i Gymnastiksalen.

Verdens Historie. Den nyere Tids Historie er temmelig udførlig fortalt. Eleverne have læst *Blochs* Verdens Historie II en Gang igennem.

Geografi: Fra Sydevropa er læst til Asien, desuden er repeteret fra Danmark til Vestevropa efter *Gran-zow* Nr. 2.

Naturhistorie. Fuglene og de hvirvelløse Dyr ere læste efter *Berggrens* Naturhistorie.

Botanik. »Kortfattet Lærebog i Botanik« af *Strøm* bruges og Indledningen er lært.

Arithmetik. *Julius Petersens* Arithmetik og Algebra II. er gennemgået til Proportioner med Undtagelse af Potens.

Geometri. *Julius Petersens* Geometri er gennemgået til § 64.

Tysk. Enkelte Partier efter *Prytz* »Mindre Fysik« er gennemgået.

Regning. *Hansens* »Praktisk Regnebog 3« er brugt og to ugentlige Hjemmearbejder udførte.

Tegning. Foruden Frihåndstegning er geometrisk Tegning efter Prof. *Simesens* Anvisning 1ste Del gennemgået.

Skønskriften fortsættes som før.

6te Klasse.

I Bibelhistorie og *Luthers* Katekismus er det samme fortalt og gennemgået som i 5te Kl.

Modersmålet. *Flors* Håndbog er læst igennem og *Bojesens* Dansk Sproglære lært og lagt til Grund for Sætningsopløsningen.

Til Alm. Forberedelsesexamen er opgivet:

Holberg: Erasmus Montanus og Den Stundesløse.

Øhlenschläger: Hakon Jarl og Aladdin.

Grundtvig: Påskeliljen.

Ingemann: (efter Flor).

Blicher: Hjorterytteren og Ak! hvor forandret!

Hauch: Søstrene på Kinnekullen.

Hertz: Svend Dyrings Hus.

Hejberg: Aprilsnarrene (Flor).

Andersen: (Flor).

Poul Møller: (Flor).

Chr. Winther: (Flor).

Historie. Det hele repeteret efter *Blochs* tidligere nævnte Bog.

Naturhistorie. Det hele er repeteret efter *Berggren*: Dyrerigets Naturhistorie og *Strøm*: Kortfattet Botanik.

Geografi. *Granzows* Geografi (Nr. 2) er atter gennemgået.

Arithmetik. Efter *Jul. Petersens* Arithmetik og Algebra II er »Irrationale Størrelser« gennemgået og repeteret tilligemed denne Forfatters »Rationale Størrelser«.

Geometri. *Jul. Petersens* Geometri repeteret.

Naturlære. Resten af *Karl Schmidts* mindre Fysik er gennemgået og det hele repeteret.

Tysk. *Kapers* »Tysk Læsebog for Melleml.« 135—252 er læst og opgiven til Examen; »Kortf. tysk Formlære« af samme Forfatter er lært.

Engelsk. *Hansen og Magnussen*: »Engelske Læsestykker for de højere Klasser« er for største Delen gennemlæst. Til Examen opgives 1—13, 42—72, 93—105, 177—181, 217—221, 268—312. *Rosings* Engelske Formlære er lært. Desuden er ugentlig skreven en Oversættelse fra Engelsk af førstn. Forff.s »Engelske Versioner« således, at alle de Opgaver, denne Bog indeholder, ere skrevne.

Fransk har der i dette Skoleår ikke været undervist i.

Sang. Uden at der tilbydes nogen egentlig Undervisning i Sang, spiller denne dog en vigtig Rolle i den hele Skoleundervisning. Vi samles alle hver Morgen og begynde Dagens Arbejde med en Sang, og der synges både historiske og Fædrelandssange, så ofte Undervisningen giver Anledning dertil. Legemsøvelser og Sløjd er tidligere omtalt, og disse Meddelelser ville slutte med to små Afhandlinger om disse Fag.

Skolens **Afgangsexamen** i Ar vil blive afholdt mellem d. 10de Juni og d. 13de Juli.

Den **skriftlige** Del af Examen d. 10de, 11te og 13de Juni.

Den **mundtlige** på følgende Dage:

Mathematik, d. 16de, Kl. 8.

Censor: Hr. Dr. phil. *Crone*, Exam.: Hr. *Valentiner*.

Fysik, d. 16de, Kl. 11.

Censor: Hr. Dr. phil. *Crone*, Exam.: Hr. *Kristensen*.

Dansk, d. 23de, Kl. 8.

Censor: Hr. Professor *Müller*, Exam.: *Bestyreren*.

Tysk, d. 23de, Kl. 11.

Censor: Hr. Professor *Müller*, Exam.: Hr. *Saraau*.

Geografi, d. 23de, Kl. 3.

Censor: Hr. Professor *Müller*, Exam.: Hr. *Kjær*.

Naturhistorie, d. 4de Juli, Kl. 5.

Censor: Hr. cand. mag. *V. A. Poulsen*, Exam.: Hr. *Kjær* og
Hr. *Lange*.

Engelsk, d. 7de Juli, Kl. 8.

Censor: Hr. Dr. phil. *Winkel-Horn*, Exam.: *Bestyreren*.

Historie, d. 13de Juli, Kl. 8.

Censor: Hr. cand. mag. *G. Hornemann*, Exam.: *Bestyreren*.

Skolens alm. *Gymnastikexamen* afholdes d. 18de Juni.

Til at overvære nævnte Prøver indbydes Børnenes Forældre samt andre Venner ad Skolen.

Sløjden og Livets praktiske Krav.

Ligesom Skolen gennem alle sine Fag middelbart og umiddelbart tager Sigte på Livet, idet den dels stræber hos Barnet at udvikle de Ævner, der have størst Værdi for det voxne Menneske, dels bibringer det sådanne Kundskaber, som Livets praktiske Forhold kræve, således kan dette vel i en særlig Grad siges om Sløjden, som ved sin absolutte Modsætning til det abstrakte ikke står fremmed overfor Barnets Natur, og som ved sit nære Slægtskab med den Verden, Barnet daglig ser og tumler sig i, bedre end noget andet Fag kan berige dets Fantasi og give dets Tankeliv Næring.

At Sløjden passer så godt ind i Skolens Ramme, at den gør sin store Nytte som sideordnet de øvrige Fag, således som det ofte er fremsat i Skrift og Tale af ansete Skolemænd, og som det sidste Par Års Erfaringer i Følge Sløjdforeningernes nylig udgivne Årsberetning i fuldt Mål har styrket, skyldes vel netop den Omstændighed, at Sløjden hjælper mægtig at bære Skolen frem mod dens store Opgave at ruste Barnet åndelig og legemlig til Livets Kamp. Særlig P₁is bærer vel Sløjden, fordi den i så høj Grad udvikler Selvvirksomhedsævnen; der er intet Fag, hvor der er så rig Lejlighed til og stilles så store Krav til Selvhjælpen som her; thi hele Arbejdet ud i alle dets Enkeltheder skal udføres af Eleven alene, og hele Timen igennem appelleres der herved stadig til dennes Forstand, Omtanke og Snarrådighed. Dette og meget andet er ofte i den sidste Tids mangfoldige Pjecer, Afhandlinger, Artikler o. s. v. blevet omtalt og påvist og skal derfor her blot antydes; men Sløjden vil mulig kunne få en for Livet langt videre rækkende Betydning, der ikke gælder just for det enkelte Individ som sådant, men snarere hele Samfundet. en Betydning, som altså får en mere social Karakter.

Det, jeg her sigter til, er en Sag, som Sløjdens nidkære Talsmand herhjemme, Hr. Aksel Mikkelsen, gentagne Gange har taget Ordet for såvel i Forbindelse med Sløjd som ved så mange andre Lejligheder, nemlig Håndværkeruddannelsen eller rettere Håndværkerfordannelsen. Ikke således at Sløjden skulde sættes i direkte Forbindelse med den følgende Faguddannelse, dette vilde være absurd på Grund af Skolens Uformuenhed til at tage alle Håndværkerbrancher op, og fejlagtigt, fordi det vilde føre bort fra Skolens Opgave, som er at uddanne Mennesker og ikke Håndværkere alene. Men Sløjden vil have sin store Betydning på dette Område ved den Almeninteresse, den skaber for den praktiske Dannelse og ved den Retledning, den giver Barnet med Hensyn til dets Ævners Natur.

Førend jeg går videre ind på dette, må jeg for at undgå Misforståelse forudskikke et Par Ord om Sløjd og Håndværk i Almindelighed med Hensyn til deres indbyrdes Forhold.

Om fagmæssig Uddannelse kan der på Skolens Grund lige så lidt være Tale i dette som i andre Fag, da derved, som ovenfor omtalt, Skolens Opgave forskærtes; og da endvidere Arbejde for Vindings Skyld eller udelukkende med det for Øje at få et brugtbart Produkt absolut må ligge lige så fjænt fra det, Skolen tilsigter, så er Sløjden ophørt at være, hvad man i daglig Tale kalder Håndværk, og dog er det Håndværkerens Værktøj og Materiale, der benyttes. Dette sidste synes mig imidlertid at have så megen Vægt, at Tyngdepunktet er og må være i Håndværket, således at det bliver dette, der systematiseres, dette, der lægges til Rette og afpasses efter de forskellige Aldre, dette, der levendegøres til et Opdragelsesmiddel.

Jeg kan ikke se rettere, end at det er en sund Tanke, der holder dette fast, at Sløjd er Håndværket taget i Skolens Tjeneste, men vel at mærke kun den Side deraf, der vender udad, den almenopdragende, ikke den specielle, faglige Side.

Og sikkert vil dette hjælpe over mange Skær; thi tabes Håndværket som Sløjdens Rod blot noget af Syne, så ere vi inde på det vilkårlige, hvor den ubehændige og den ævnerige hver på sin Maade ville bidrage til at frembringe et pêle-mêle, som kan have de allerbetænkeligste Følger. Systemer nytte ikke; thi er der ikke den faste, urokkelige Baggrund, så nøjes vi ikke med ét, nej det vil

regne med Systemer, som alle ville gøre Fordring på at være de mest pædagogiske. Nej, ligesom man ved Sprogundervisningen lettest kan befrugte Barnets Sjæl gennem selve det virkelige, levende Sprog, som det tales og skrives, således er det ved Sløjden sikkert Håndværket i sin nøgne og mindst sammensatte Form, der afgiver det mest mulige Opdragelsesstof. Og overfor Eleverne vil det være meget farligt at afvige i nogen væsentlig Grad fra Håndværket; thi få de først Færten af, at det, de tage sig for, fremfor alt ikke er i Slægt med Håndværket, så gad jeg se, hvad det bliver til med den Respekt for legemligt Arbejde, Sløjden skulde fremavle; nej, en endnu ringere Forståelse og en endnu større Seen ned paa den simple Håndværker vil blive Følgen; thi Drengen vil anse sit Arbejde for finere, for stående langt over eller i ethvert Fald helt udenfor dennes.

Sét fra dette Synspunkt, bliver det egentlig også først, at Sløjden får sin Betydning for Håndværkerstanden. Ganske vist vil i ethvert Fald for de lærde Skolers Elever enhver praktisk Dannelse have sin Betydning, idet Drengene derigennem få Blikket opladt for denne Side af Livet, som måske ellers stadig var forbleven dunkel og tåget for dem, men det er klart, at Betydningen bliver mindre og mindre, jo mere man fjærner sig fra det egentlig håndgribelige, det, hvortil Livet møder med Paralleler hver eneste Dag, blot man lukker Øjnene op.

Den efter Hr. Aksel Mikkelsens System i de danske Skoler drevne Sløjd er udelukkende Snedkersløjd, således kaldet, fordi den er bygget paa Snedkerens Redskaber, blot med Medtagelse af Kniven, som absolut hører hjemme i Snedkeriets udadvendende Side, og som sikkert kun er bleven fjærnet fra Værktøjernes Tal af en vis Snedkerblaserthed, fordi der kun er såre ringe Brug for den i det rent faglige.

Man tro nu ikke, at Sløjden kun kommer de Drenge til Gode, der ville uddanne sig til Snedkere. Ganske vist have disse det Fortrin, at de Redskaber, de møde på Værkstedet, ere gode, gamle Bekendte, som de allerede have en vis Øvelse i at bruge; thi rent manuelt set tilsigter Sløjdskolen ikke nogen Færdighed, der er væsensforskellig fra Håndværkerens. Dette har dog ikke meget at sige; det væsentligste er, og dette er fælles for alle, at Eleven har fået øvet Øjet og Hånden tidlig, har vænnet sig til Påpasselighed, Nøjagtig-

hed og Orden, har fået den praktiske Sans og de praktiske Ævner, som måske ellers vilde have gæret i ham uden at kunne komme til Udbrud, styrket og nærret, således at han ved Modenheds-Alderen intet Øjeblik er i Tvivl om, på hvilken Vej han skal slå ind, men alt har dannet sig en Mening om, hvor han hører hjemme. Drengen vil nemlig ikke i sine Tanker blive stående ved den ene Art Arbejde, han har i Skolen; er først hans Sans blevet vakt, vil han ude i det virkelige Liv opsøge eller også blot uvilkårlig opdage Paralleler, således at måske mangan Dreng netop gennem Snedkersløjden ser, at han bedst du'r til at være Smed, Tømrer o. s. v. Hvilket Held for Samfundet, om efterhånden flere og flere kunde komme på deres rette Hylde her i Verden! Hvor megen Livslede og Fortvivlelse vilde da ikke forsvinde! Hvilken Lykke, om Sløjden kunde skabe en Afledningsåre for Studentermanien, om den kunde vise en Del af de mange ulykkelige Eksistenser, der gå rundt i Skikkelse af unge, æsthetiserende Studenter, at den praktiske Gerning bringer Fred, at der i det på Afstand så beundrede, men på nært Hold så simple Håndværk lurer en Skat af virkelig Friskhed og Ungdom! Hvor megen dårlig Lyrik og Dovenskab gik da ikke ud af Verden! Og kunde ikke Håndværkerstanden derved få tilført mange fortræffelige og gode Kræfter samt en hel Del Intelligens; thi nå vi først så vidt, at de praktiske Ævner fuldt ud komme til deres Ret i Skolen, så vil det ikke blive de rigt begavede og de dygtige, hos hvem de bryde mindst frem, nej, hyppig vil det blive netop disse, der tage deres Plads i Værkstedet efter Almendannelsens Slutning.

Og hele den store Håndværkerstand vil høste Gavn af den Almeninteresse, der gennem Sløjden skabes for den; thi denne vil tvinge den af enkelte længe nærede og ofte udtalte Tanke om Fagskoler eller noget lignende frem til Realisation. I ethvert Fald vil sikkert dette, at man ser Undervisningen ført over paa det manuelle, øve en sådan Indflydelse, at en ordnet, tilrettelagt, faglig Uddannelse vil afløse den nuværende, hvor Reglen er, mangan Gang af let forståelige, økonomiske Grunde, at Læredrengen må udføre i længere Tid det samme, ensformige, som oftest trættende Arbejde, f. Eks. trække Blæsebælg, høvle Brædder op o. s. v. Hvor megen Lyst til at tage alvorlig fat bliver ikke på denne Måde kuert ned! Hvor mange åndelige og ofte også legemlige Krøblinge se vi ikke som Ofre for en sådan

stereotyp og sløvende Uddannelse! Det bliver Maskiner og ikke Mennesker, der udvikles på denne Måde, og det så meget desto mere som den hårde Konkurrence tvinger Håndværkerne til en meget stor Specialiseren. Kunde da Sløjden som Led i den almindelige Dannelse skabe en planmæssig og systematisk Almendannelse på selve Håndværkets Område, førend den enkelte gik over til sit Fag for derefter igen at vælge en speciel Gren af dette, så vilde Håndværkeren komme til at omfatte sit Arbejde med den Kærlighed, han ikke kan undvære uden Fare for åndelig Sløvhed eller for afnægtig, oftest indadventt Trods, når hans Arbejde ikke byder ham noget ud over det daglige Brød.

Sløjden giver et Fingerpeg i denne Retning og lidt efter lidt skal dette nok agtes.

H. P. Olsen.

Legemlig Opdragelse.

At Mennesket består både af en Sjæl og et Legeme synes i lange Tider at være gået dem ad Glemme, som havde Opdragelsen af den unge, opvoxende Slægt i Hænde. Der har nemlig i Skolen kun været lagt an på at udvikle den ene Side af Mennesket, den sjælelige, ved at give det alle de Kundskaber, som Tid og Ævne tillod. Man har ikke spurgt, om det var den bedste Måde at dygtiggøre den kommende Slægt på til at møde Livets stadig voxende Krav: at bruge hele den Tid, hvori både Legemet og Sjælen udvikler sig, til så godt som udelukkende at gøre åndeligt Arbejde.

Dette Misforhold har som sagt gået i lange Tider. Men man begynder at forstå den simple Sandhed, at det er Legemet, der bærer Ånden. Ligeså lidt som en Håndværker — han være for Resten så dygtig, som han vil — kan udføre meget eller godt Arbejde, når hans Værktøj er dårligt og sløvet, ligeså lidt er Ånden i Stand til at virke kraftig, når Legemet — dens Redskab — er svagt.

Man vil vel spørge: Er der da virkelig en så dårlig Helbredstilstand blandt vor Skoleungdom, at der er skellig Grund til at ængste sig for den? Svaret herpå giver Dr. *Hertels* fortrinlige Bog: Om Sundhedsforholdene i de højere Dreng- og Pigeskoler i København. Man vil der finde, at hver tredie Dreng og mellem hver anden og hver tredie Pige er mer eller mindre sygelig. Foruden den store Ulempe — for ikke at sige Ulykke — det er for Legemet, at Opvæksten bruges til forceret stillesiddende Arbejde, lide Børnene også derved i sjælelig Henseende. Thi skønt man så godt som udelukkende har givet sig af med den sjælelige Opdragelse, har man dog også her været ensidig. Af de tre Sider hos Menneskets Sjæleliv: Erkendelse, Følelse og Vilje har man ved Opdragelsen aldeles overvejende taget Hensyn til Erkendelsen, Forstanden, Tænkeævnen eller

hvad man vil kalde den, særlig derved at Undervisningen er bleven gjort til en Examensdressur. Når Barnet efter en sådan Skoleopdragelse skal til at stå på egne Ben, er dets Vilje ikke øvet nok til at trodse de Genvordigheder, der altid følge med Livet, det vil lettere falde for de Freltelser, som må møde enhver.

Også denne Ensidighed på den sjælelige Opdragelses Område kan den legemlige Udvikling bidrage meget til at afhjælpe. Der bliver under Legemsøvelser stillet så mange små Opgaver til Barnets Vilje, Mod og Snarrådighed, det vil lære at hjælpe sig selv, stole på sig selv, så at det som voxent Menneske derigennem vil have fået en god Forskole for de Tilfælde i Livet, hvor det har Brug for disse Egenskaber.

Hvilke Midler findes der til den legemlige Opdragelse?

De vigtigste ere Gymnastik og Friluftsidræt (Boldtspil, Skøjteløb, Roning o. s. v.) Det er kun Gymnastiken, vi her skulle omtale. Friluftsidrættens Betydning er særdeles klart og indtrængende vist af Premierløjtnant *Hovgaard* i hans Bog: Sundhed eller Kundskaber.

I Slutningen af forrige Århundrede vakttes rundt om i Evropa Sansen for Legemsøvelser særlig ved Rousseaus Indflydelse. Medens den temmelig snart tabte sig de fleste Steder, inden Bevægelsen havde sat varige Frugter, greb Tanken om Legemsøvelsers Betydning en genial Mand så stærkt, at han satte hele sit Liv ind på denne Sag og nåede at bringe den til en så høj Grad af Udvikling som ingen anden. Det var Svenskeren *P. H. Ling*. Hans Arbejde er bleven fortsat af en Række Disciple, der ere gæde værdig i hans Spor og have bidraget til dets videre Udvikling.

Ganske kort ville vi betragte *Lings* System, de Grundtanker, det hviler på.

Ligesom man kan få langt mere til at glide ned gennem Spiserøret, end hvad der er fordøjeligt og sundt, således kan man også få sit Legeme til at gøre en Mængde Bevægelser, som ikke ere nyttige. Medens man imidlertid som oftest hører sagt: det gælder bare om at få sig rørt, hvad Måde det end sker på, have Svenskerne set, at når Gymnastiken skal drives År igennem, således at hver enkelt Deltager får sig ordentlig rørt i hver (helst daglige) Time, så har det noget at sige, hvordan de Øvelser ere,

man bruger, at man ikke går hen og skader ligeså meget, som man gavner. De have derfor gjort et Udvalg blandt alle de mulige Øvelser, idet de en for en have stillet dem for Anatomiens og Fysiologiens Domstol. Ved hver er der spurgt: hvad Virkninger har den, er den gavnlig eller skadelig. Derved ere ikke alene de skadelige, men også de unyttige bortkastede. Tillige ere de Øvelser vragede, som enten stride mod Skønhedssansen, eller ere af den Beskaffenhed, at de ikke kunne bruges, hvor et større Antal — som altid er Tilfældet i Skolerne — skal sysselsættes på en Gang. Men kan der da blive ret mange tilbage, når alle de Hensyn skulle tages? Ja, der kan. Svenskerne have søgt vidt om, taget allevegne fra, hvad der kunde bruges, og selv have de fundet på en hel Del, så at de have et Øvelsesforråd, som der ikke findes Mage til — ganske simpelt fordi der er ingen, der har taget så alvorlig fat på den Sag, som de.

Ejendommeligt for det *Lingske* System er det dernæst, at Øvelserne ere ordnede i Grupper — Familier kaldes de — ikke efter Redskaber, hvad man ser i alle andre Landes Reglementer, men derimod efter deres Virkning på Legemet, efter de Muskler og Organer, der særlig tages i Brug og derved udvikles. Således danne alle Øvelser for Arme en Familie, for Ben en, for Ryggen, for Forsiden og for Siderne hver en, ligesom alle de Øvelser, der tjene til at stilne et opjaget Åndedræt, ere samlede i en osv. — Inden for hver Familie ere atter Øvelserne ordnede i stigende Rækkefølge fra de letteste til de sværeste.

Hvad der også er ligeså ejendommeligt for *Lings* System, som forstandigt, er Ordningen af hver enkelt Undervisningstimes Øvelser efter en bestemt og begrundet Plan — til den såkaldte Dagøvelse. Der bliver taget en eller to Øvelser af hver Familie, således at man véd, at hele Legemet med dets Muskler og Organer får en passende Gennemarbejdelse og Styrkelse, ordnede på den Måde, at man gennem lette indledende Øvelser går til sværere, for atter at ende med lette og beroligende; thi pludselig Overgang fra Hvile til stærk Anstrængelse er urigtig.

Redskaberne ere indrettede således, at mange kunne arbejde på en Gang ved dem, og således at de kunne anvendes til de flest mulige Øvelser. Således er f. Ex. B o m m e n, der kan hæves og sænkes, et overmåde nyttigt og billigt Redskab. Enkeltmandsredskaber ere forkastede som

ubrugelige for Skolen, hvor gode de end måtte være for en enkelt.

Dette således tilrette lagte Undervisningsstof og -materiale, har man også givet gode udvortes Betingelser at virke under. Hvad Mening var der heller i at arbejde så ivrig for en Sags theoretiske Side, når der ikke samtidig blev sørget for at den kom til sin Ret i Praxis, hvor dens Værd skulde prøves, dens Frugter høstes? Og dog er det det, som er Gymnastikens Ulykke så mange Steder, hvor man ellers indser dens Betydning.

Læreren i dette Fag må som andre Lærere være i Besiddelse af almindelig Dannelse; han bør for at kunne skaffe sig den nødvendige Lydighed stå et Trin højere end det, hans Elever nå i Skolen. Han skal forstå sig på den Kunst at undervise, altså have lært Pædagogik. Han skal have en omhyggelig Fagdannelse ikke blot hvad den praktiske Færdighed angår, men han må også kende den Genstand, han virker på, det menneskelige Legeme, altså have lært Anatomi, Fysiologi og Bevægelseslære (Læren om Øvelsernes Virkning) for at kunne afgøre, hvad der i hvert Tilfælde er rigtigt eller urigtigt, for meget eller for lidt.

Gymnastiksalen skal være rummelig, hyggelig, så at Eleverne kunne føle sig godt tilpas, være glade ved at være der som i et andet Klasseværelse; men først og fremmest skal den være ren, holdt fri for Støv og vel ventileret, da Lungerne skulle bruges der som intet andet Sted, og da det altså gælder om at få dem fyldt med den bedst mulige Luft for at få Blodet vel iltet.

Endelig er det et nødvendigt Livsvilkår for Gymnastiken i Skolen, at den er ligestillet med de andre Fag; thi bliver den halvt om halvt overset af Skolebestyreren, ville Drengene (eller Pigerne) også bryde sig mindre om den. Hjemmene kunne her bidrage meget til at give Børnene Lyst. Gymnastiken må naturligvis også have et temmelig stort Antal Timer til sin Rådighed, helst en Time daglig. Det kniber med at afse så mange Skoletimer i vor Tid, da der er så mange Fag, som kræve Plads på Timetabellen. Men de ere ikke spildte; det har man Erfaring nok for i Sverige. Således sagde Rektoren ved Stockholms største Latinskole til en Udlandning, som så på Gymnastik deroppe: »Gymnastiklæreren er den af vore Lærere, vi nødigst ville undvære. Han gør Arbejdet let for os andre. Drengene ere fra ham vant til Orden og Lydighed; han får Lov til at

tage de Timer, han skal bruge, og det give vi ham gerne; thi vi vide, at Tiden indhentes let ved Drengenes større Oplagthed og Arbejdsævnne.»

Gennemtænkt som *Lings* gymnastiske System således viser sig at være i sin Helhed og i det enkelte, i sine Grundtanker på Papiret og i sin praktiske Virksomhed, står dette »Mesterværk af Pædagogik«, som det er kaldt herhjemme, færdig til at drage ud over Verden som et betydningsfuldt Led i Kampen mod Overkulturens skadelige Indflydelse på Menneskeslægten, som Led i det store Arbejde for at føre den frem til større og større Lykke. Det er allerede nået et godt Stykke på Vej. Som alt nyt har det mødt Modsigelser, men det trænger stadig mere og mere frem. Selvfølgelig har det som alt Menneskeværk sine Fejl, men Grundvolden er lagt så fast og sikkert, at der næppe kan bygges på nogen anden, thi det menneskelige Legeme er kosmopolitisk. Derimod er det at vente og håbe, at hvert Folk vil kunne give Bygningen sin Individualitets Præg og derved bidrage til dens stadig voxende Fuldkommenhed.

K. A. Knudsen.

Den månedlige Skolebetaling er:

1ste Klasse	5	Kr.
2den »	6 ¹ / ₂	»
3die »	7 ¹ / ₂	»
4de »	9	»
5te »	10	»
6te »	12	»

Af Brødre, der samtidig besøge Skolen, betaler den 1ste fuldt ud, den 2den 1 Kr., den 3die 2 Kr., den 4de 3 Kr. under fuld Betaling. Denne betales i Begyndelsen af Månedens forud.

Til Brændsel og Inventarium betales af hver Elev 4 Kr. om Året, der erlægges med 2 Kr. i Oktbr. og 2 Kr. i Januar. Udmeldelse af Skolen må ske med en fuld Månedes Varsel.